

Připravme se na zvýšený zájem o očkování proti chřipce

Chřipka v České republice každoročně ohrožuje zdraví statisíců pacientů a vyžádá si život téměř dvou tisíc z nich. V roce 2020 byly dopady chřipkové epidemie do určité míry zastíněny šířením nového koronaviru SARS-CoV-2. I přesto, že se u nás díky striktním opatřením podařilo udržet šíření relativně pod kontrolou, globální pandemie Covid-19 akcentovala fragilitu rizikových skupin, zejména seniorů a chronických pacientů, a zároveň poukázala na to, jak obrovskou ekonomickou zátěží by mohla být pro zdravotní systém i celou národní ekonomiku.

Již nyní v této souvislosti zaznamenáváme signály, že je třeba se v letošním roce připravit na zvýšený zájem o očkování proti chřipce v České republice i v celoevropském měřítku. Očkování proti chřipce bude letos opět doporučováno zejména pro rizikové skupiny obyvatelstva, které se překrývají s dosud známými riziky vážného průběhu také pro nové onemocnění Covid-19. Covid-19 se zařadil mezi respirační nákazy s pandemickým potenciálem podobně jako chřipka. Nikdo dnes nemůže vyloučit trvalou přítomnost SARS-CoV-2 v populaci a další vlny epidemie v České republice. Očkování proti chřipce, ale také proti pneumokokovým onemocněním, mohou zmírnit dopady nového koronaviru u zranitelné části populace. Koincidence chřipky a Covid-19 u jednoho pacienta může zvýšit riziko závažnějšího průběhu nemoci a výskytu komplikací.

Česká vakcinologická společnost ČLS JEP tímto vyzývá k očkování dětí i dospělých proti chřipce a proti pneumokokovým onemocněním. V případě chřipky se skupina rizikových osob rozrůstá také o rizikové skupiny osob pro nemoc Covid-19. Spolu se jedná zejména o osoby s chronickým onemocněním plic (zahrnuje i středně závažné a závažné astma bronchiale) s dlouhodobou systémovou farmakologickou léčbou; osoby s onemocněním srdce a/nebo velkých cév s dlouhodobou systémovou farmakologickou léčbou, např. hypertenze; osoby s chronickým onemocněním ledvin a jater; pacienty s farmakologicky léčeným diabetes mellitus; pacienty s poruchou imunitního systému, např. pacienti s imunosupresivní léčbou (steroidy, infekce HIV apod.) a asplenici/hyposplenici; pacienty s protinádorovou léčbou; pacienty před/po transplantaci solidních orgánů a/nebo kostní dřeně; osoby s těžkou obezitou (BMI nad 40 kg/m²) a osoby starší 65 let věku. V případě pneumokokových onemocnění jsou ve zvýšeném riziku onemocnění kojenci a děti do 5 let věku, osoby ve věku 60 let a starší, zvláště starší osoby žijící v pobytových zařízeních sociální péče, oslabené nebo s doprovázejícími chronickými onemocněními, kuřáci a astmatici, asplenici/hyposplenici. Očkování proti chřipce by se mělo stát samozřejmostí pro všechny zdravotnické pracovníky. Očkování doporučujeme jako součást ochrany pracovníka a jeho pacientů.

Zároveň je nutné na podzim věnovat zvýšenou pozornost komunikaci s pacienty a organizaci očkovaní. Zejména u seniorů a rizikových skupin je potřeba zajistit, aby vakcinace proběhla v optimálním termínu a pacienti tak byli chráněni v době obvyklých epidemií, kdy je pro ně nebezpečí nákazy největší.

- **Praktičtí lékaři by měli využít dostupných možností a zajistit si dostatečné množství zejména vakcín proti chřipce formou předobjednávek u dodavatelů vakcín či distributorů.**
- V případě vyššího zájmu o očkování by při objednávkách na poslední chvíli mohlo dojít k nedostupnosti vakcíny pro pacienta u jeho registrujícího lékaře.
- Při výběru vakcíny Česká vakcinologická společnost ČLS JEP doporučuje použití tetravalentní vakcíny proti chřipce z důvodu širší ochrany vůči cirkulujícím virům chřipky.

- V poslední dekádě dochází v ČR ke změnám v epidemiologii chřipky a epidemie vrcholí obvykle až v průběhu února.
- **Proto je vhodné zahájit aktivní očkovací kampaň v ordinacích počátkem října, a to zejména u seniorů a pacientů v riziku.**
- Očkování proti pneumokokovým onemocněním lze provádět kdykoli.